

การดำรงความเป็นลาหุในโลกสมัยใหม่

The Existence of Lahu in the Modern World

กฤตตานัน เตชยานนท์^{1*} และ บังอร ศิริสุนทรลักษณ์²

Krittanon Techayanon and Bangon Sirisunyaluck²

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50290
Graduate student in Master of Arts (Social and Human Development) Faculty of Liberal Arts, Maejo University, Chiang Mai, Thailand 50290

*Corresponding author, E-mail: bannok12@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของชาวลาหุจากอดีตสู่ปัจจุบันผ่านการแต่งกาย การบริโภค ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม ผลการศึกษาพบว่าลักษณะการแต่งกายที่โดดเด่นแสดงถึงความเป็นลาหุ คือชุดประจำเผ่า สิ่งที่บ่งบอกความเป็นลาหุ และเป็นลักษณะเฉพาะที่แยกลาหุออกจากกลุ่มอื่น ๆ คือแถบสีแดง ในปัจจุบันพบว่าชาวลาหุมีการรับการแต่งกายจากภายนอกและมีความทันสมัย แต่ก็ยังเป็นลักษณะนำมาผสมผสานกับของดั้งเดิม การแต่งกายที่บ่งบอกความเป็นลาหุในปัจจุบันคือการที่พวกเขาใส่เสื้อผ้าของชนเผ่าและยังคงสีแดงไว้เป็นส่วนประกอบของการแต่งกาย ในประเด็นการบริโภค พบว่า อาหารของชาวลาหุแต่เดิมนั้นรับประทานอาหารตามธรรมชาติที่ปรุงง่าย ๆ มีข้าวเจ้าเป็นอาหารหลัก โดยกินกับเนื้อสัตว์ป่าหรือปลาที่หามาได้ วิธีการปรุงจะมีพริกและเกลือเป็นหลัก ในปัจจุบันชาวลาหุยังรับประทานข้าวเจ้าเป็นหลักและรับประทานเนื้อสัตว์ วิธีการปรุงมีการเพิ่มเครื่องปรุงรส เช่น น้ำปลา น้ำตาล และแหล่งที่มาของอาหารมีบางส่วนที่หาจากธรรมชาติ แต่มีการเลี้ยงสัตว์และการซื้อมาจากภายนอกมากขึ้น สิ่งที่แสดงความเป็นลาหุในเรื่องของการบริโภคคือการมีเกลือกับพริกเป็นเครื่องปรุงหลักที่ขาดไม่ได้ ส่วนในเรื่องของจารีต ประเพณี พิธีกรรม แต่เดิมชนชาวลาหุจะยึดถือจารีตซึ่งเป็นกฎระเบียบของกลุ่มอย่างเคร่งครัด ทำให้มีการให้ความสำคัญกับการประกอบประเพณี พิธีกรรม โดยพบว่าประเพณีตามรอบปีมีถึง 7 ประเพณี และประเพณีตามรอบชีวิตมีอยู่ 10 ประเพณี ในปัจจุบันแม้จะยังยึดถือจารีตแบบเดิม แต่การปฏิบัติไม่เคร่งครัดเหมือนเดิม ความเป็นลาหุยังดำรงอยู่ผ่านจารีตที่ถึงแม้จะอ่อนตัวลงแต่ยังคงอยู่ด้วยอาศัยผู้นำที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ประเพณีดั้งเดิมก็ ยังได้รับการปฏิบัติตามความเหมาะสม ดังนั้นจะเห็นว่าความเป็นลาหุยังดำรงอยู่ผ่านการแต่งกาย การบริโภค และจารีต ประเพณี พิธีกรรม โดยได้มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาวะการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนไป โดยดำรงลักษณะสำคัญที่บ่งบอกความเป็นลาหุไว้

คำสำคัญ : การแต่งกาย การบริโภค จารีตประเพณี พิธีกรรม

Abstract

The study aimed to examine the changes in the ways of life of Lahu from the past to present through clothing, consumption, beliefs, convention and rituals. Research outcomes revealed that the clothing style that signified Lahuness was the traditional Lahu clothes with red stripe. Red color played the central role that denotes Lahuness. Nowadays Lahu people mostly dress in modern style but still keep parts of traditional clothes as either pants or blouse. Anyway, whatever Lahu people wear, the red color still exist in their clothing. Therefore, Lahuness is transmitted through red color and tribal clothes. In the way of consuming, traditional Lahu had rice with wild animal meat, wild fish and vegetable. Salt and chili were the main ingredients to add taste. Modern Lahu still eat rice with meat, fish and vegetable but the sort of material shifts from local community to outside fresh market. Modern Lahu uses salt and chili as the main seasoning, but the fish sauce, sugar and modern artificial seasoning are added to. The part of present day food that characterizes Lahuness is therefore the salt and chili that still serves as a main ingredient. Traditional way of life of traditional Lahu conformed heavily on mores. Therefore, traditions and ritual according to mores were practiced regularly. There were 7 yearly and 10 life cycle traditions practiced as rituals. Nowadays the traditional mores is not so strong as before and are violated often but through the community bound and strong leadership, the ritual as a community rules are still operated actively. The year and life cycle tradition are still practiced but some rituals and procedures are disregarded. As a result, the Lahuness is transmitted via the existing of mores in the form of community rules and the adjusted Lahu's traditions and rituals. In summary, Lahuness is transmitted through clothing, consuming, mores, tradition and rituals. As blending to the modern world, Lahu adjusts themselves to changing social circumstances while keeping prominent characteristic of Lahu.

Keywords: dress, consuming, mores, traditional, rituals

1. บทนำ

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมในโลกสมัยใหม่วิถีการดำรงชีวิตของชาวล่าหู่ Barth ได้แสดงแนวคิดทางด้านอัตลักษณ์ โดยเริ่มต้นจากการเฝ้าสังเกตสิ่งที่คงอยู่ในความแตกต่างทางกลุ่มชาติพันธุ์ ความเป็นตนเองในกลุ่มของตนไม่ว่าจะเป็นการคงไว้ซึ่งความเป็นอยู่ของตนเอง การสร้างความแตกต่าง แต่การผลิตซ้ำความเป็นตัวเองท่ามกลางความแตกต่างก็ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาทางมานุษยวิทยาแต่อย่างใด ขณะเดียวกันสังคมในเชิงมานุษยวิทยานั้น

ค่อนข้างจำเป็นที่ต้องเริ่มต้นเรียนรู้กลุ่มที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ไม่มากนักน้อย ด้วยการศึกษารวมตัวกันของกลุ่มความแตกต่าง รวมถึงการคงไว้ซึ่งความเพื่องฟูมากกว่าที่จะมองไปถึงเรื่องของการผลิตซ้ำในกระบวนการเกิด-ตายภายในกลุ่ม (Barth, 1969b, p. 117) จากปรากฏการณ์ดังกล่าวพบว่าชาวล่าหู่มีการปรับตัว ผสมผสานกับสิ่งใหม่ๆ รักษาความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ปัจจัยในการดำรงชีวิตและการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษา ขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี

พิธีกรรม และการบริโภค การที่บุคคลจะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันเพื่อถ่ายทอดความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีการจัดระเบียบทางสังคมเพื่อเป็นแนวทางกำกับพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ตลอดจนเพื่อให้มนุษย์ที่เกิดใหม่ หรือสมาชิกใหม่ได้รู้ระเบียบของสังคมด้วย (ศุภกิจ เทพหัสดิน, 2539 : 6) ถึงแม้จะอยู่ท่ามกลางการปิดล้อมจากกระแสในโลกร่วมสมัยใหม่ที่คอยครอบงำชาวลาหู่ให้อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่ถูกกำหนดจากภายนอกก็ตาม แต่ชาวลาหู่ยังสามารถที่จะรักษาดำรงความเป็นลาหู่อยู่ได้แบบผสมผสาน ลาหู่มีวัฒนธรรมที่ต่างจากวัฒนธรรมไทยและอยู่อย่างโดดเดี่ยว จึงทำให้ลาหู่ไม่สามารถผสมผสานชาติพันธุ์กับคนไทยได้ อย่างกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะชาวเขาที่ไร้รากเอกลักษณ์ของตนไว้ได้ (ขจิตถัย บุรุษพันธ์, 2518 : 102) ลาหู่ถือว่ามียุทธศาสตร์ทางวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ที่แตกต่างออกไปจากกลุ่มอื่นๆ ความแตกต่างนี้บ่งบอกความเป็นลาหู่ ช่วยให้พวกเขาดำรงความเป็นชุมชนลาหู่อยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกภายนอก การทำความเข้าใจความเป็นลาหู่และการดำรงอยู่ต้องอาศัยการศึกษาผ่านการแต่งกาย การบริโภค จารีตประเพณี และพิธีกรรม จึงช่วยทำให้เข้าใจการดำรงอยู่ของความเป็นลาหู่ได้

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของชาวลาหู่จากอดีตสู่ปัจจุบันผ่านการแต่งกาย การบริโภค ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) โดย

มุ่งศึกษาวิถีชีวิตวัฒนธรรมเฉพาะของชาวลาหู่เพื่อความเข้าใจอย่างละเอียด ลึกซึ้ง

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจาก ผู้นำชุมชน ปรชาษฐ์ ผู้อาวุโส จำนวน 6 คน และชาวลาหู่ในชุมชน จำนวน 10 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบการสังเกต และเข้าร่วมส่วนร่วมในเหตุการณ์สำคัญเชิงสังคมของกลุ่มลาหู่ที่ทำการศึกษา

4. ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการศึกษาพบว่าลักษณะการแต่งกายที่โดดเด่นแสดงถึงความเป็นลาหู่คือชุดประจำเผ่า สิ่งที่บ่งบอกความเป็นลาหู่ และเป็นลักษณะเฉพาะที่แยกลาหู่ออกจากกลุ่มอื่น ๆ คือแถบสีแดงเย็บทาบบนพื้นผ้าสีดำ เป็นแถบใหญ่เล็กหลายตอนตรงรอบคอ ชายผ้าและแขนเสื้อ นอกจากสีแดงแล้ว ผ้านุ่งของบางคนยังลายสีขาว สีเหลือง น้ำเงินสลับอีกเล็กน้อย แต่สีแดงเห็นได้อย่างเด่นชัดมากกว่าทุกสี ส่วนผู้ชายสวมเสื้อสีดำอกกลางมีแถบสีแดงเย็บทาบบนพื้นผ้าสีดำ มีกระดุมโลหะกลมๆ ประดับที่แผ่นเสื้อข้างหน้า ข้างหลังเป็นหย่อมๆ จะสวมกางเกงขาก๊วยสีดำ ปลายขากางเกงจะขลิบด้วยแถบผ้าสีแดงหรืออาจประดิษฐ์ลวดลาย ในปัจจุบันพบว่าชาวลาหู่มีการรับการแต่งกายจากภายนอกและมีความทันสมัย แต่ก็ยังเป็นลักษณะนำมาผสมผสานกับของดั้งเดิม การแต่งกายที่บ่งบอกความเป็นลาหู่ในปัจจุบันคือการที่พวกเขาใส่เสื้อผ้าของชนเผ่าและยังคงสีแดงไว้เป็นส่วนประกอบของการแต่งกาย

ในประเด็นการบริโภค พบว่า อาหารของชาวลาหู่แต่เดิมนั้นรับประทานอาหารตามธรรมชาติที่ปรุงง่าย ๆ มีข้าวเจ้าเป็นอาหารหลัก โดยกินกับเนื้อสัตว์ป่าหรือปลาที่หามาได้ วิธีการปรุงจะมีพริกและเกลือเป็นหลัก ในปัจจุบันชาวลาหู่ก็ยังรับประทานข้าวเจ้าเป็นหลักและยังรับประทานเนื้อสัตว์ วิธีการปรุงมีการเพิ่มเครื่องปรุงรส เช่น น้ำปลา น้ำตาล และแหล่งที่มาของ

อาหารมีบางส่วนที่ห้ามจากธรรมชาติ แต่มีการเลี้ยงสัตว์และการซื้อมาจากภายนอกมากขึ้น สิ่งที่แสดงความเป็นลาหู่ในเรื่องของการบริโภคคือการยังมีเกลือกับพริกเป็นเครื่องปรุงหลักที่ขาดไม่ได้

ส่วนในเรื่องของจารีต ประเพณี พิธีกรรม แต่เดิมชนชาวลาหู่จะยึดถือจารีตซึ่งเป็นกฎระเบียบของกลุ่มอย่างเคร่งครัด ทำให้มีการให้ความสำคัญกับการประกอบประเพณี พิธีกรรม โดยพบว่าประเพณีตามรอบปีมีถึง 7 ประเพณี และประเพณีตามรอบชีวิตมีอยู่ 10 ประเพณี ในปัจจุบันแม้จะยังยึดถือจารีตแบบเดิม แต่การปฏิบัติไม่เคร่งครัดเหมือนเดิม ความเป็นลาหู่ยังคงดำรงอยู่ผ่านจารีตที่ถึงแม้จะอ่อนตัวลงแต่ยังคงอยู่ด้วยอาศัยผู้นำที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ประเพณีดั้งเดิมก็ยังได้รับการปฏิบัติตามความเหมาะสม

การแต่งกายในปัจจุบันก็ยังคงมีสีแดงอยู่เพื่อบ่งบอกถึงความเป็นลาหู่กลุ่มนี้ แล้วปัจจุบันนี้เขาก็ยังเก็บสีแดง เพื่อตอบโต้กับวัฒนธรรมการแต่งกายโลกสมัยใหม่ ว่ายังเป็นลาหู่ผ่านสีแดง ถึงแม้ว่าเขาจะยอมรับการแต่งกายสมัยนิยม แต่เขาก็ยังสอดแทรกความเป็นลาหู่เอาไว้ในเรื่องแต่งกายแบบสมัยใหม่ ทั้งรูปแบบสีแดงและลวดลาย นอกจากนั้นยังมีย้อมสพาย ลวดลายสีแดงที่บ่งบอกถึงความเป็นลาหู่กลุ่มนี้

การบริโภคในปัจจุบันข้าวเจ้าก็ยังเป็นอาหารหลักของชาวลาหู่ การบริโภคที่ได้ปรับเปลี่ยนไปหรือเพิ่มเติมเข้ามาคือการซื้ออาหารหลากหลายชนิดมารับประทาน ได้แก่ อาหารแห้ง เช่น ปลาแห้ง ปลาเค็ม ปลาหู ไข่เป็ด ไข่ไก่ หรืออาหารกระป๋อง เป็นต้น อาหารสดที่นิยมซื้อมาบริโภค เช่น พืชผักต่างๆ เนื่องจากชาวลาหู่มีการปลูกพืชผักรับประทานน้อยลง พวกเนื้อสัตว์ต่างๆ เช่น เนื้อหมู เนื้อวัว เนื้อไก่ การคัดแปลงอาหารที่รับประทานให้มีเครื่องปรุงรสเพิ่มขึ้น เช่น การเติมกะปิและน้ำปลาในอาหารบางชนิด แต่ลาหู่ก็ยังมีเครื่องปรุงพริกกับเกลือเป็นหลักที่ขาดไม่ได้

จารีตประเพณีและพิธีกรรมในปัจจุบันของชาวลาหู่ยังคงดำรงรักษาไว้ทุกอย่าง แต่ก็ลดทอนวิธีการและขั้นตอนให้สั้นลง เพื่อปรับไปตามยุคสมัยให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสม

ดังนั้นจะเห็นว่าความเป็นลาหู่ยังคงดำรงอยู่ผ่านการแต่งกาย การบริโภค และจารีตประเพณี พิธีกรรม โดยได้มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาวะการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยดำรงลักษณะสำคัญที่บ่งบอกความเป็นลาหู่ไว้

5. การอภิปรายผล

1. บาร์ทเห็นว่าการผสมผสานทางชาติพันธุ์และอัตลักษณ์ชาติพันธุ์คือสิ่งที่ถูกสร้าง และจะสร้างหรือทำให้แตกต่างก็ต่อเมื่อกลุ่มชาติพันธุ์นั้นปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มอื่น ดังนั้น อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์จึงไม่ใช่สิ่งที่กำหนดมาล่วงหน้า แต่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งกับอีกกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง เมื่อมีปฏิสัมพันธ์สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือการสร้างความแตกต่างของชาติพันธุ์ เพื่อขีดแบ่งกลุ่มชาติพันธุ์ของตนออกจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น แต่ในการสร้างความแตกต่างนั้น กลุ่มชาติพันธุ์อาจสร้างความแตกต่างของกลุ่มตนโดยกลับไปดึงเอาลักษณะทางวัฒนธรรมบางประการมาสร้างความแตกต่าง ดังนั้นอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์จึงมิได้ถูกกำหนดมาจากปัจจัยทางวัฒนธรรมตั้งแต่ต้น ในทางตรงกันข้าม วัฒนธรรมต่างหากที่กลายเป็นเครื่องมือที่กลุ่มชาติพันธุ์ใช้ในการสร้างความแตกต่างของกลุ่มตนเพื่อแยกจากกลุ่มอื่น (ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ, 2547, หน้า 13)

การมองปรากฏการณ์ตามแนวคิดพรมแดนชาติพันธุ์จะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถทำความเข้าใจกระบวนการสร้างความแตกต่างจากการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยการแยกอาณาเขตหรือ

พรมแดนชาติพันธุ์ออกจากอาณาเขตหรือพรมแดนวัฒนธรรม เพื่อมุ่งอธิบายอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวลานู่ ว่ามีความหลากหลายภายใต้ความเป็นชาติพันธุ์เดียวกัน การมองพรมแดนวัฒนธรรมอาจทำให้เห็นถึงความสอดคล้องกันระหว่างชาติพันธุ์ไทยกับชาติพันธุ์ลานู่ และอาจทำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างชาติพันธุ์ทั้งสอง รวมถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมภายในชาติพันธุ์เดียวกันด้วย

2. สอแลเห็นว่าการแสวงหาโลกทัศน์มิได้นำมาซึ่งความเป็นหนึ่งเดียวของวัฒนธรรมโลก และภายใต้กระแสโลกทัศน์คือการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของสังคมโลก แต่อีกด้านคือการแสวงหาความแตกต่าง ดังนั้นโลกทัศน์จึงมิใช่การแทนที่ท้องถิ่นด้วยความสากล แต่เป็นการปะทะประสานระหว่างความเป็นท้องถิ่นกับสากล และสร้างความเป็นท้องถิ่นและสากลขึ้นมาใหม่ โลกทัศน์คือการกระบวนการพัฒนาที่ไม่สม่ำเสมอ และการพัฒนาที่ไม่สม่ำเสมอของโลกทัศน์ส่งผลต่อผู้คน “สถานที่” ในระดับที่แตกต่างกัน (Hall อ้างถึงใน จีรวุฒิสเนาคำ, 2547 หน้า 223,227)

อย่างไรก็ตามบทสรุปทางความคิดที่ย้ำถึงความหมายของการสร้างอัตลักษณ์ โดยเฉพาะรูปแบบที่สร้างความเข้าใจในพื้นฐานทางวัฒนธรรม หรือการแสดงออกผ่านความเป็นตัวตนนั้นเป็นสิ่งสร้างหรือเป็นสิ่งที่กระบวนการที่ไม่สมบูรณ์ มีการปรับเปลี่ยนและสร้างขึ้นมาใหม่ตลอดเวลา ความเป็นตัวตนไม่ว่าจะเป็นอดีตหรืออนาคต ไม่มีวันสูญไปและไม่มีวันเป็นหนึ่งเดียว รวมทั้งไม่มีจุดสิ้นสุดของข้อสรุปในความเป็นอัตลักษณ์ มีทั้งกระบวนการสร้างหรือกระบวนการผลิตอยู่ตลอดเวลา ในลักษณะของการสร้างนี้ มองว่าเป็นวิถีของกระบวนการผ่านการสร้างภาพตัวแทน ซึ่งมีการใช้รูปแบบที่หลากหลายเป็นกลไก

2.1 การแต่งกายก็ยังคงมีสีแดงอยู่ เพื่อบ่งบอกถึงความเป็นลานู่กลุ่มนี้ ว่าปัจจุบันนี้เขายังก็เก็บสีแดง เพื่อตอบ

โต้กับวัฒนธรรมการแต่งกายโลกสมัยใหม่ ผ่านแถบผ้าสีแดง ถึงแม้ว่าเขาจะยอมรับการแต่งกายสมัยนิยม แต่เขาก็ยังสอดแทรกความเป็นลานู่เอาไว้ในเรื่องแต่งกายแบบสมัยใหม่ นอกจากนั้นยังมียามสะพายลวดลายสีแดงที่บ่งบอกถึงความเป็นลานู่กลุ่มนี้ ทั้งรูปแบบสีแดงและลวดลาย

2.2 การบริโภคข้าวเจ้าก็ยังเป็นอาหารหลักของชาวลานู่ แต่จะปรับหรือเพิ่มเติมเข้ามาคือการซื้ออาหารหลากหลายชนิดมารับประทาน ได้แก่อาหารแห้ง เช่น ปลาแห้ง ปลาเค็ม ปลาทุ ไข่เป็ด ไข่ไก่ หรืออาหารกระป๋อง เป็นต้น อาหารสดที่นิยมซื้อมาบริโภค เช่น พืชผักต่างๆ เนื่องจากชาวลานู่มีการปลูกพืชผักน้อยลง พวกเนื้อสัตว์ต่างๆ เช่น เนื้อหมู เนื้อวัว เนื้อไก่ การดัดแปลงอาหารที่รับประทานให้มีเครื่องปรุงรสเพิ่มขึ้น เช่น การเค็มกะปิและน้ำปลาในอาหารบางชนิด แต่ลานู่ก็ยังมีเครื่องปรุงพริกกับเกลือเป็นหลักที่ขาดไม่ได้

2.3 จารีตประเพณีและพิธีกรรมในปัจจุบันของชาวลานู่ ยังคงดำรงรักษาไว้ทุกอย่าง แต่ก็ลดทอนวิธีการและขั้นตอนให้สั้นลง เพื่อปรับไปตามสภาวะการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสม

6. บทสรุป

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การดำรงความเป็นลานู่ในโลกสมัยใหม่ การแต่งกายของลานู่มีลักษณะเฉพาะที่แยกลานู่ออกจากกลุ่มอื่นคือ แถบผ้าสีแดงเย็บทาบบนพื้นผ้าสีดำ เป็นแถบใหญ่เล็กหลายตอนตรงรอบคอ ชายผ้าและแขนเสื้อ นอกจากสีแดงแล้ว ผ้าถุงของบางคนยังลายสีขาว สีเหลือง น้ำเงิน สลับอีกเล็กน้อย แต่สีแดงเห็นได้อย่างเด่นชัดมากกว่าทุกสี ส่วนผู้ชายสวมเสื้อสีดำผ่าอกกลางมีแถบสีแดงเย็บทาบบนพื้นผ้าสีดำ มีกระดุมโลหะกลมๆ ประดับที่แผ่นเสื้อข้างหน้า ข้างหลังเป็นหย่อมๆ จะสวมกางเกงขาก๊วยสีดำ ปลายขากางเกงจะขลิบด้วยแถบผ้าสีแดงหรืออาจ

ประดิษฐ์ลวดลาย การบริโภคของชาวลาหู่รับประทาน
อาหารตามธรรมชาติที่ปรุงง่าย มีข้าวเจ้าเป็นอาหารหลัก
เกลือกับพริกเป็นเครื่องปรุงหลักที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้รับ
เอาการบริโภคภายนอกเข้ามาก็ตาม และในส่วนของ
จารีต ประเพณี พิธีกรรม ชาวลาหู่จะยึดถือจารีตเป็น
กฎระเบียบ และให้ความสำคัญกับการประกอบประเพณี
พิธีกรรม โดยพบว่าประเพณีตามรอบปีมีถึง 7 ประเพณี
และประเพณีตามรอบชีวิตมีอยู่ 10 ประเพณี แต่ละ
ลวดทอนวิธีการและขั้นตอนให้สั้นลง ดังนั้นจะเห็นว่า
ความเป็นลาหู่ยังคงดำรงอยู่ผ่านการแต่งกาย การบริโภค
และจารีตประเพณี พิธีกรรม โดยได้มีการปรับเปลี่ยนให้
เข้ากับสภาพการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนไป โดยดำรง
ลักษณะสำคัญที่บ่งบอกความเป็นลาหู่ไว้

อย่างไรก็ตามชาวลาหู่ก็ตอบได้ดีกับวัฒนธรรม
ภายนอกที่เข้ามาในรูปแบบสมัยใหม่ โดยการ
สอดแทรกความเป็นลาหู่เอาไว้ผ่านการแต่งกาย การ
บริโภค จารีตประเพณี และพิธีกรรม เพื่อบ่งบอกถึง
ตัวตนของตัวเอง แต่จะยอมรับปรับเปลี่ยนบางส่วนให้
เข้ากับสภาพการณ์การดำรงชีพที่เปลี่ยนไปตาม
ความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1.หน่วยงานของรัฐควรจะเข้ามามีบทบาทในการปลูก
จิตสำนึกให้คนในชุมชนรักและหวงแหนในวิธีการ
ดำรงชีพดั้งเดิมของตนเอง เพื่อจะได้อนุรักษ์วิธีการดำรง
ชีพดั้งเดิมของตนเองให้ดำรงอยู่ต่อไป

2. โรงเรียนในชุมชนควรที่จะเปลี่ยนบทบาทของตนเอง
จากที่เคยถ่ายทอดระบบคิดและวัฒนธรรมส่วนกลาง
เพียงอย่างเดียว ควรหันมาให้ความสนใจในเรื่อง
วัฒนธรรมในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป วิธีการดำรงชีพของชาวเขา
ในแต่ละกลุ่มแต่ละเผ่า ต่างก็มีเอกลักษณ์เป็นของ
ตนเองที่คนรุ่นลูกหลานควรต้องอนุรักษ์และสืบ
ทอดให้คงอยู่ต่อไป คงเป็นที่น่าเสียดายหากต้องถูก

เปลี่ยนแปลงและถูกรอบงำโดยวัฒนธรรมใหม่ๆที่เข้า
มา ซึ่งวิธีการดำรงชีพดั้งเดิมอาจสูญหายไปได้ในที่สุด
ในการวิจัยครั้งต่อไปน่าจะมีการศึกษาถึง การดำรงอยู่
ทางวัฒนธรรมของชาวเขาบางเผ่า ว่ามีกระบวนการคิด
อย่างไร ในการสืบทอดวัฒนธรรมประจำเผ่าของตนเอง
ให้ยังคงอยู่

7. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้
เป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.บังอร ศิริสัตย์ลักษณ์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เสาวลักษณ์ ชายทวีป กรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.นิคม มูลเมือง กรรมการที่ปรึกษาที่
ได้ให้ทั้งกำลังใจ คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไข
ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา
อนึ่งงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงมิได้ ถ้าขาดความร่วมมือ
จากคนในชุมชนบ้านอายุโก๊ะ ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่
สรวย จังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้านสุวรรณ
โปละ ผู้นำศาสนา และผู้อาวุโส ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล
และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวมทั้ง
บุคคลที่ได้ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจที่ไม่อาจ
กล่าวชื่อได้ครบทุกท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
อย่างสูงมา ณ ที่นี้

8. เอกสารอ้างอิง

ขจิตภัย บุรุษพัฒน์. 2518. ชนกลุ่มน้อยในไทย.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรววิทยา.

ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ. (2547). ทบทวนแนวทางการ
ศึกษาชาติพันธุ์ข้ามยุคสมัยกับการศึกษา
สังคมไทย. ในว่าด้วยแนวทางการศึกษาชาติ
พันธุ์. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

จิรวุฒิ เสนาคำ. (2547) แนวคิดคนพลัดถิ่นกับการศึกษา
ชาติพันธุ์.ใน ว่าด้วยแนวทางการศึกษาชาติ
พันธุ์.กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

ศุภกิจ เทพบัณฑิต, 2539. การธำรงเอกลักษณ์ของชน
กลุ่มน้อย: กรณีศึกษาของคนไทยอีสานใน
ภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Barth, F. (1969). Pathan identity and its
maintenance. In Ethnic groups and
boundaries. The social organization of
culture difference (p.117-143).Bergen
:UniversitetsForlaget.